

Obsah

Úvod	9
------	---

ČÁST I – OBECNÁ PEDAGOGIKA

1. Dobrodružství výchovy	13
2. O smyslu výchovy a jejím místě v procesech formování člověka	15
3. Systém výchovy	21
3.1 Cíle výchovy	22
3.2 Podmínky výchovy	26
3.3 Prostředky výchovy	28
3.4 Výsledky výchovy	30
4. Vychovatel a vychovávaný	35
5. Vzdělání a vzdělávání	39
6. Výchovně-vzdělávací soustava	45
7. A co je to vlastně ta pedagogika?	49
Seznam použité a doporučené literatury k obecné pedagogice	54

ČÁST II – OBECNÁ DIDAKTIKA

1. Začneme – jak jinak – u Komenského aneb Čím se zabývá didaktika	57
2. Zase to vyučování...	61
3. Změna je život aneb Proměny vyučování	65
4. Bez znalosti cíle nevíme kudy kam...	71

5. Co bychom se ve škole měli učit aneb Obsah vyučování a vzdělávání	81
5.1 Obsah vzdělání a vzdělávací programy	83
6. Cestou necestou aneb Metody vyučování	89
6.1 Charakteristika vybraných metod vyučování	91
6.1.1 <i>Brainstorming (brainwriting)</i>	93
6.1.2 <i>Mentální mapování</i>	93
6.1.3 <i>Didaktické hry</i>	95
7. Jak to všechno uspořádat aneb Organizační formy vyučování	101
8. Umím, umíš, umíme... aneb Hodnocení ve škole	107
8.1 Funkce hodnocení	108
8.2 Formativní a sumativní hodnocení	108
8.3 Zámka, nebo slovo?	109
9. Není škola jako škola...	115
9.1 Učíme se číst a psát	117
9.2 Didaktické prvky, které v každé škole nenajdete...	121
Klíč k řešení vybraných úloh z části II: Obecná didaktika	125
Seznam použité a doporučené literatury k obecné didaktice	131

ČÁST III – DĚJINY PEDAGOGIKY

1. Dějiny pedagogiky jako pedagogická disciplína	135
2. Výchova a pedagogika v období antiky	139
2.1 Charakteristika historické epochy	139
2.2 Výchova v období klasického Řecka, helénismu, starověkého Říma	141
2.2.1 <i>Výchova v období klasického Řecka</i>	141
2.2.2 <i>Výchova v období helénismu</i>	143
2.2.3 <i>Výchova ve starověkém Římě</i>	145
2.3 Teoretikové	146
<i>Sofisté</i>	146
<i>Sokrates</i>	147
<i>Platon</i>	149
<i>Aristoteles</i>	152
<i>Plutarchos</i>	154

<i>Marcus Fabius Quintilianus</i>	154
<i>Sofronius Eusebius Hieronymus</i>	155
3. Výchova a pedagogika v období středověku	157
3.1 Charakteristika historické epochy	157
3.2 Výchova v období středověku	160
3.2.1 <i>Středověké školy</i>	160
3.2.2 <i>Výchova rytíře</i>	164
3.2.3 <i>Učňovství</i>	165
3.2.4 <i>Školství v Čechách</i>	165
4. Výchova a pedagogika v období renesance a reformace	169
4.1 Charakteristika historické epochy	169
4.2 Výchova a vzdělání v období renesance	170
4.2.1 <i>Teoretikové a školští reformátoři</i>	171
4.2.2 <i>Školství a pedagogika v Čechách</i>	175
5. Pedagogika Jana Amose Komenského	179
5.1 Východiska Komenského pedagogického díla	179
5.2 Vývoj pedagogických názorů Komenského	180
5.3 Ohlas Komenského pedagogiky	185
6. Výchova a pedagogika v období osvícenství	189
6.1 Charakteristika historické epochy	189
6.2 Výchova a vzdělání v období osvícenství	190
6.2.1 <i>Teoretikové a školští reformátoři</i>	192
6.2.2 <i>Školství v Čechách v době vlády Marie Terezie</i>	196
7. Výchova, škola a pedagogika v 19. století	201
7.1 Sociálně-politická a kulturní charakteristika	201
7.2 Výchova a vzdělání v 19. století	202
7.2.1 <i>Teoretikové</i>	203
7.3 Pedagogika a školství v českých zemích	211
7.3.1 <i>Pedagogika G. A. Lindnera</i>	211
7.3.2 <i>Školství v českých zemích</i>	213
8. Výchova, školství a pedagogika ve 20. století	219
8.1 Pedagogické směry	220
8.1.1 <i>Směry vzešlé z kritiky herbartismu. Reformní a pragmatická pedagogika</i>	220
8.1.2 <i>Směry s těžištěm v osobnosti žáka</i>	225
8.1.3 <i>Směry s těžištěm v sociálních a kulturních strukturách</i>	226

8.2 Česká škola a pedagogika 20. století	228
8.2.1 Česká pedagogika od přelomu 19. a 20. století do roku 1948	228
8.2.2 České školství v období 1918–1948	232
8.2.3 České školství po roce 1948	236
8.2.4 Česká pedagogika po roce 1948	242
Seznam použité a doporučené literatury k dějinám pedagogiky	245